

Novela zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme – najdôležitejšie zmeny

• **Novela zákona č. 553/2003 Z. z. redukuje počet stupníc platových taríf (tabuliek) na celkom 3 stupnice, a to:**

- základná stupnica platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme,
- osobitná stupnica platových taríf učiteľov vysokých škôl a výskumných a vývojových zamestnancov,
- platové tarify pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Podľa základnej stupnice budú po novom odmeňovaní aj zdravotnícki zamestnanci a zamestnanci odmeňovaní doteraz podľa osobitnej stupnice vybraných skupín zamestnancov.

• **Valorizácia tarifných platov pre roky 2019 a 2020**

Kolektívnym vyjednávaním o zmluvách vyššieho stupňa bolo dohodnuté na rok 2019 a súčasne aj na rok 2020 zvýšenie o 10 % pre osobitnú stupnicu platových taríf učiteľov vysokých škôl a výskumných a vývojových zamestnancov a platové tarify pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov. Uvedená valorizácia bude premietnutá v nariadení vlády SR, ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme s účinnosťou od 1.1.2019 (v súčasnosti v legislatívnom procese). Keďže sa základná stupnica platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme bude valorizovať o 10 % až v roku 2020, na rok 2019 sú platové tarify stanovené vo výške, v akej sú uvedené v novele zákona č. 553/2003 Z. z. (príloha č. 3 predmetnej novely).

	2019	2020
základná stupnica platových taríf	nová stupnica uvedená v prílohe č. 3 novely zákona č. 553/2003 Z. z. účinnej od 1.1.2019	príloha č. 3 nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme
platové tarify pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov	príloha č. 1 nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme	príloha č. 4 nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme
osobitná stupnica platových taríf učiteľov vysokých škôl a výskumných a vývojových zamestnancov	príloha č. 2 nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme	príloha č. 5 nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme

• **Základné zmeny pre zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme vyplývajúce z novely zákona č. 553/2003 Z. z.**

1. V prípade, že pracovná zmluva zamestnanca alebo náplň práce (opis činností) pri výkone práce vo verejnom záujme obsahuje niektorú z náležitostí, ktorých sa dotýka zmena zákona č. 553/2003 Z. z. (napríklad v pracovnej zmluve zamestnanca je obsiahnutá platová trieda, do ktorej je zamestnanec zaradený) je potrebné v tomto ohľade upraviť aj pracovnú zmluvu (podľa pravidiel Zákonníka práce). Rovnako je potrebné zohľadniť aj prípadné zmeny, ktoré by sa mohli dotknúť uvedených dokumentov z titulu zmien v nariadení vlády SR č. 341/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú katalógy pracovných činností pri výkone práce vo verejnom záujme a o ich zmenách a dopĺňaní v znení neskorších predpisov (v konkrétnych prípadoch môže ísť predovšetkým o zmenu názvu konkrétnej činnosti, ak k takejto prišlo).
2. Zamestnancovi, ktorého pracovný pomer nepretržite trvá aj po 31.12.2018, zamestnávateľ oznámi zmenu platovej triedy - vystaví nový platový dekrét, ktorý bude zohľadňovať zmeny v kontexte novely zákona, a to predovšetkým zmenu platovej triedy:

Pôvodné číslovanie platových tried (do 31.12.2018)		Nové číslovanie platových tried (od 1.1.2019)
1. PT		1. PT
2. PT		
3. PT		2. PT
4. PT		
5. PT		3. PT
6. PT		
7. PT		4. PT
8. PT		5. PT
9. PT		6. PT
10. PT		7. PT
11. PT		8. PT
12. PT		9. PT
13. PT		10. PT
14. PT		11. PT

- zamestnávateľ určí v novom platovom dekréte zamestnancovi k 1.1.2019 nový funkčný plat (ak je nižší ako funkčný plat priznaný k 31.12.2018, patrí mu rozdiel do sumy funkčného platu priznaného k 31.12.2018; to neplatí, ak ku dňu účinnosti zákona dôjde k preradeniu zamestnanca do nižšej platovej triedy alebo k zníženiu, odňatiu alebo k zániku dôvodu na priznanie platovej náležitosti podľa § 4 ods. 1 písm. c) až l), u) alebo písm. v). zákona č. 553/2003 Z. z.).

3. Je nutné zohľadniť zmenu obmedzenia v započítavanej praxe (z 32 na 40 rokov) a v tomto kontexte aj zmenu počtu platových stupňov. Započítavanie praxe je založené na systéme platových stupňov. Doterajšia úprava definovala 12 platových stupňov (posledný platový stupeň mal obmedzenie 32 rokov). Nový systém odmeňovania pridal ďalšie, nové platové stupne, bude ich rozoznávať 14 s novým obmedzením započítanej praxe na úrovni 40 rokov. Pre úplnosť dodávame, že čo sa týka inštitútu započítavania praxe, novela nezasiahla do jeho samotného systému (naďalej sa prax započítava podľa § 6 zákona č. 553/2003 Z. z.);
4. Je nutné zohľadniť zmeny v percentuálnom vyjadrení príplatkov. Absolútna hodnota príplatkov zostala síce nezmenená, avšak došlo k úprave v ich percentuálnom vyjadrení.
5. Novela zákona č. 553/2003 Z. z. umožňuje po novom zamestnancovi poskytnúť odmenu za pracovné zásluhy pri dosiahnutí 60 rokov veku až do sumy jeho funkčného platu (naďalej zostáva aj pri dosiahnutí 50 rokov). Z uvedeného vyplýva, že odmenu pre takéto prípady nie je nutné obsiahnuť v jednotlivých kolektívnych zmluvách.

• **Osobitosti odmeňovania pre zdravotníckych zamestnancov**

Keďže zdravotníckemu zamestnancovi, ktorý je zaradený do 4. až 10. platovej triedy základnej stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, patrí zvýšenie tarifného platu (určeného podľa odseku §7 ods. 1) o 10 až 25 %, zamestnávateľ tomuto zamestnancovi určí príslušné zvýšenie tarifného platu vo vymedzenom rozpätí (pevnou sumou zaokrúhlenou na 50 eurocentov nahor).

• **Osobitosti odmeňovania pre zamestnancov zaradených do 31.12.2018 do osobitnej stupnice platových taríf vybraných skupín zamestnancov**

Obdobná povinnosť ako pri zdravotníckych zamestnancoch platí aj pre taxatívne vymedzených zamestnancov (do 31.12.2018 odmeňovaných podľa osobitnej stupnice platových taríf vybraných skupín zamestnancov), ktorí sú zaradení do 4. až 10. platovej triedy základnej stupnice avšak týmto zamestnancom patrí zvýšenie 5 %. Ide o zamestnanca (viď novelizovaný § 7 ods. 6 zákona č. 553/2003 Z. z.), ktorý:

- a) zabezpečuje odborné a metodické riadenie škôl a školských zariadení, prípravu pedagogickej dokumentácie, vykonáva metodickú činnosť v metodicko-pedagogických centrách alebo zabezpečuje rezortný informačný systém v školskom výpočtovom stredisku podľa osobitného predpisu,¹⁹⁾
- b) vykonáva odborné pracovné činnosti
 1. poradensko-psychologických služieb,^{20a)}
 2. sociálnej práce v zariadeniach sociálnych služieb alebo v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- c) vykonáva v oblasti tvorby, šírenia, uchovávanía a sprístupňovania kultúrnych hodnôt

1. zhromažďovanie, zhodnocovanie, odborné spravovanie, využívanie alebo sprístupňovanie múzejných zbierkových predmetov alebo galerijných zbierkových predmetov,21)
2. poskytovanie knižnično-informačných služieb, získavanie, spracúvanie, uchovávanie, ochraňovanie alebo využívanie knižničných fondov,22) zabezpečovanie používania informačných technológií,
3. odbornú činnosť pri ochrane pamiatkového fondu,23)
4. osvetovú činnosť,24)
5. odbornú činnosť pri ochrane a využívaní archívnych dokumentov,25)
6. inú tvorivú koncepčnú, analytickú, dokumentačnú, informačnú, edičnú, propagačnú, výskumnú alebo metodickú činnosť v špecializovanej organizácii v rezorte kultúry alebo v inej ustanovizni, ktorou je múzeum, galéria,21) knižnica,22) alebo osvetové zariadenie,24)
7. činnosť umeleckého zamestnanca,9a) a zamestnanca inej umeleckej ustanovizne, ktorej predmetom činnosti je interpretovať hudobné diela, alebo
 - d) vykonáva v oblasti geológie, ochrany prírody a krajiny, ochrany vôd, ochrany ovzdušia a odpadového hospodárstva tieto odborné činnosti:
 1. zabezpečovanie odborných činností na vykonávanie štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny vrátane zabezpečovania environmentálnej výchovy a vzdelávania so zameraním na ochranu prírody a krajiny,26) kultúrno-výchovnú, chovateľskú, ochranársku, výskumnú a poradenskú činnosť v oblasti ochrany prírody a krajiny vrátane vedeckej činnosti,26)
 2. zabezpečovanie starostlivosti o životné prostredie a rozvoja environmentalistiky v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja,27)
 3. zabezpečovanie systematického a komplexného geologického výskumu územia Slovenskej republiky, projektovanie, vykonávanie a vyhodnocovanie geologických prác v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi,28)
 4. monitorovanie kvantitatívnych a kvalitatívnych parametrov charakterizujúcich stav ovzdušia a vôd, zhromažďovanie, validáciu, hodnotenie, archiváciu a interpretáciu údajov a informácií o stave a režime ovzdušia a vôd,29)“.

• **Zmena katalógov pracovných činností pri výkone pri výkone práce vo verejnom záujme**

Na novelu zákona nadväzuje zmena nariadenia vlády SR č. 341/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú katalógy pracovných činností pri výkone práce vo verejnom záujme a o ich zmenách a dopĺňaní v znení neskorších predpisov, ktorá nadobudne účinnosť súčasne s novelou zákona č. 553/2003 Z. z. dňa 1.1.2019. Táto zmena predovšetkým reagovala na zmeny v zákone č. 553/2003 Z. z. (predovšetkým zmena počtu platových tried), ale obsahuje aj niektoré vecné zmeny. Ide napríklad o pridanie niektorých nových činností alebo vypustenie už neaktuálnych. Je preto nevyhnutné porovnať náplň práce zamestnancov so znením tohto nariadenia vlády účinným od 1.1.2019.